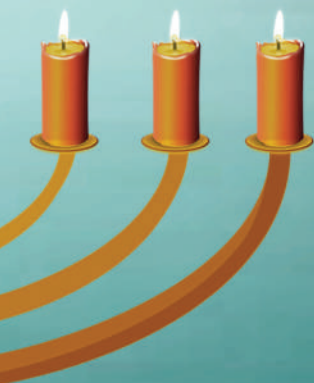

Abramovici Aty ▪ Abramovici Tricy ▪ Acs Titi ▪ Aczel Erwin ▪ Aderca Felix
Aderca Marcel ▪ Alexandru Radu F. ▪ Alcalay Eugene C. ▪ Algazi Leon
Alkalai Moscu ▪ Alșek Zephi ▪ Altman Moșe ▪ Anatol Constantin
Anavi Adam ▪ Andy Alexandru ▪ Appel Anna ▪ Aramă Horia
Aramesco Leonardo ▪ Aranov Șico ▪ Arco Ray ▪ Argani Iulian ▪ Armașu Silvia
Ash-Fuhrman Chayale ▪ Auerbach Franz-Josef ▪ Ausch Adriana
Avithal Theodor ▪ Avram Marcel ▪ B. Elvin ▪ Bacalu Andrei ▪ Badian Maya
Balla Karoly ▪ Banat Gabriel ▪ Banc Andrei ▪ Banuș Maria ▪ Baranga Aurel
Bard Oszkar ▪ Barna Ion ▪ Barta Dona ▪ Barta Gabriel ▪ Barta Tereza
Bălănescu Alexander ▪ Bărlădeanu Victor ▪ Behar Nina ▪ Benador Cora
Benador Ury ▪ Berciu Ștefan ▪ Bercovici Israil ▪ Bercovici Konrad ▪ Berg I.
Bertini Gary ▪ Biró Lajos ▪ Bittman Dan ▪ Blank Aristide ▪ Blazian Henri
Blossoms Marcel ▪ Bluthal Lică ▪ Bodo ▪ Bogoslava Agnia ▪ Bokor Petre
Boskovic Alexander ▪ Botoșanski Jacob ▪ Brandes Nancy ▪ Brassai
Brassai Viktor ▪ Bratu Lucian ▪ Braun Fritz ▪ Brătescu Florin ▪ Brediceanu Mihai
Breslașu Marcel ▪ Brociner Marco ▪ Bromberg Joseph ▪ Bronston Samuel
Brucâr Mircea ▪ Bruck Charles ▪ Bruckstein Ludovic ▪ Brumaru Ada
Bucholtz Dagobert ▪ Bughici Dumitru ▪ Burienescu Zaharia ▪ Caler Leny
Cambos Lory ▪ Cambos Rozina ▪ Camil Silviu ▪ Canellis-Olier Tatiana
Caranfil Nae ▪ Caranfil Tudor ▪ Caroly Felix ▪ Casetti Ioana ▪ Cassian Nina
Cassvan Isac ▪ Cassvan Sarina ▪ Călărașu Andrei ▪ Călugăru Ion ▪ Cerbu Aurel
Cerbu Eugen ▪ Chagrin Francis ▪ Chapier Henry ▪ Ciobanu Marion ▪ Cobar Nell
Cobilovici Emil ▪ Cohen-Lănanu Mauriciu ▪ Coler Andrei ▪ Comissiona Sergiu
Condurache Vanda ▪ Constant Marius ▪ Constantinescu Pavel ▪ Cornea Paul
Cornescu Alexandru ▪ Cornescu Horia ▪ Cornișteanu Mircea ▪ Cosașu Radu
Cosma Edgar ▪ Cosma Theodor ▪ Cosma Vladimir ▪ Costin Sebastian
Cremene Mioara ▪ Cremer Robert ▪ Crișan Mircea ▪ Crohmălniceanu Ovid S.
Danetti Theodor ▪ Dauer Mirabela ▪ Davidoglu Mihail ▪ Davidovici Robert
De Max Eduard ▪ Deak Tamaș ▪ Deda Edmond ▪ Deleanu Horia
Deleanu Liviu ▪ Demetrius Lucia ▪ Demian Wilhelm ▪ Densmore Elinor Carli
Diamond I.A.L. ▪ Dinulescu Radu ▪ Dolingher Benjamin ▪ Dominic Al.
Dorian Dorel ▪ Dornhelm Robert ▪ Druckmann Juliu ▪ Drugan Ion ▪ Duda Virgil

SERGIU
LAURIAN
LUPU

EVREI
DIN
ROMÂNIA
PE
SCENA
ȘI
ECRANUL
SECOLULUI
XX

RENTROP & STRATON

VOL I

1935

**N. Stroe, Luciano și Edith Della Pergola,
Wilhelm Demian, Gheorghe Szanto**

În condițiile unei grave epidemii de gripă, are loc în ianuarie premiera filmului „Bing-Bang”, cu N. Stroe și V. Vasilache, actori, scenariști și regizori. Filmul este printre cele mai vechi păstrate în întregime, cu scenariu original, film sonor și primul film muzical românesc, care a beneficiat de aportul unui echipament de sonorizare produs în România de inginerul Iulian Gartenberg-Argani, care a fost și unul dintre producătorii filmului.

N. Stroe (Stroe Nacht) s-a născut pe 5 mai 1906, în comuna Răcăciuni, Bacău, în familia lui Benjamin „Buium” Nacht și a Eugeniei, n. Gittner.

Tatăl, om descurcăreț și inteligent, câștigase în 1906 Premiul Agriculturii la Expoziția Internațională de la Paris. Acest fapt și probabil multe altele îl făcuseră să intre în grațiile boierului local, nimeni altul decât Alexandru Constantinescu, dar faimos mai mult prin apelativul „Porcu”, datorită dimensiunilor sale giganteste. „Nea Alecu” era o persoană foarte importantă în România, în repetate rânduri ministru, îndeobște la Domenii.

În timp, simpatia pentru Buium l-a determinat să-l ajute pe acesta, mai ales după ce Benjamin s-a mutat la București, fiind numit administrator „gabai” al Sinagogii de pe strada Atena (actualmente Tache Ionescu).

Urmează clasele primare la Școala Catolică din București, din Strada Fântânei. Din acești ani datează și prima întâlnire cu publicul, la o serbare a școlii organizată în Sala Tomis, recitând cu succes poezia satirică „Racii țiganului” de Th. Speranția.

Frecventează cursurile Liceului „Gheorghe Lazăr” și face parte

din societatea literară cu același nume, alături de N. Atanasiu, viitorul artist emerit, și Puiu Maximilian, viitorul autor de reviste.

După trei încercări nereușite, datorită numelui „Nacht”, devine student al Conservatorului de Artă Dramatică, unde profesorul N. Soreanu îi dă pseudonimul Nicolae Stroe, pentru a trece de „numerus clausus”. Aici joacă în prima piesă, producția de sfârșit de an „Căsătorie silită” de Molière.

A debutat în teatru ca figurant la Teatrul Mic, pe 2 septembrie 1925, în piesa „Tratatul de la Auteuil” de L. Verneuil, iar primul rol adevărat a fost în piesa „Azais” de același autor, în care a jucat alături de Leny Caler și I. Iancovescu. Între timp mai jucase în piesa lui B. Luca, „Șacalii”, în „Maimuța care vorbește” de R. Fauchois, în „Micul Lord” de F.H. Burnett, în „Pelerina ecoseză” de S. Guitry, în „Sexul slab” de E. Bourdet la Teatrul „Maria Ventura”, 1931.

Primul mare succes de public îl obține cu piesa „Contele Obligado” la Teatrul Liric, unde joacă rolul unui croitor palavragiu.

Joacă ulterior într-o sumedenie de spectacole de teatru, dar în special de revistă: „Bravo, Cărăbuș”, de N. Vlădoianu și Nican, 1930, „Nimic nou pe frontul București”, 1930; „În draci” de N. Kirițescu, la Cărăbuș, 1931.

Joacă rolul pastorului Silvius din „Cum vă place” de W. Shakespeare, la Teatrul „Maria Ventura”, în regia celebrului V. Barnowski, 1933; la Majestic: „Olimpiada veseliei”, cu Vasilache, pe muzică de V. Vasilache și M. Halm, 1936; la Cărăbuș: „De lemn Tănase” de Nican, J. Fulga, Șt. Cristodulo, P. Maximilian, 1938; la Alhambra-Excelsior: „1000 de ani pace” de N. Vlădoianu, cu texte de Nican, E. Mirea, P. Maximilian, 1939; la Savoy: „Broadway Tănase” (dar fără Tănase, bolnav) scrise de Stroe, Vasilache (regizat de Stroe), 1940.

După ce s-au cunoscut la Grădina „Colos”, N. Stroe și V. Vasilache au devenit prieteni de nedespărțit, iar din anii 1930 și până în 1944, celebrii și popularii Stroe și Vasilache a format cel mai iubit cuplu umoristic.

Și-au legat numele de scenă și notorietatea de prima emisiune „Ora veselă” care s-a transmis la Radio București pe 9 ianuarie 1929. În fiecare duminică, la ora 14.30, cei doi se auzeau la Radio București

în celebra „Ora veselă” cu refrenul: „Alo, alo, aici e radio / Stroe și Vasilache, lache, lache...”

„Ei rămân în istoria revistei românești nu numai cu valoarea artei lor, ci, mai presus de toate, cu gestul – care adesea mi se pare incommensurabil – de a fi trăit și de a fi murit prieteni. Sigur că ei doi se odihnesc acum atât de departe unul de celălalt și numai amintirea noastră îi mai poate apropia din când în când... Oricum e prea târziu și nu se mai poate face nimic. Viața are propria ei ortografie: ea pune punct numai acolo unde vrea” – amintea Aurel Stoin.

Anul următor au realizat filmul „Ora veselă”. (Este aproape imposibil de crezut dar Stroe a mai jucat o singură dată în film, într-un episod din serialul „Toate pânzele sus!”, 1976.)

Cu banii de la filmul „Bing-Bang”, celebrul cuplu își formează propria companie, plasată în subsolul Teatrului Majestic, care a avut inaugurarea pe 27 septembrie, cu revista „Tic-tic-tic”, având în distribuție, printre alții pe Agnia Bogoslava, N. Gărdescu, H. Nicolaiide, pe muzică de Max Halm, urmată de „Frații siamezi” de L. Aladar și A. Szenes, muzica M. Halm și Dumba-Tumba.

Au jucat la Teatrul Alhambra și în spectacolele de revistă ale Companiei Cărbuș – Constantin Tănase în București: „Radio Tănase”, 1940.

Au fost invitați la Paris, la Radio France, la Istanbul, Beirut, Tel Aviv, Alexandria – Egipt (și la curtea regelui Faruk) alături de marele C. Tănase.

După întoarcerea de la Paris, realizează revista „Bucureștiul râde, Bucureștiul cântă” la Grădina Teatrului Nou, pe muzica lui Max Halm – spectacol grandios!

Au scris nenumărate texte pentru reviste și comedii muzicale, începând cu „Ori e Stan, ori e Bran”, scrisă pentru Sandi Huși, viitorul Al. Giugaru, prezentată la Cinematograful Marna, continuând cu „Acceleratul 402”, „Firfirica”, „Cavaler Gândac”, „Săracu’ Gică”, „Apartamentul 54”, „Un băiat de zahăr”, „Picolo” și multe altele.

În 1940, din cauza legilor rasiale, deși actorilor Stroe și Vasilache li s-a interzis să mai apară împreună pe scenă, prietenia lor strânsă

i-a făcut să continue să scrie și să compună în colaborare, de exemplu „Gâștele”, după Aristofan, la Teatrul din Sărindar. Vasilache juca în spectacolele de la Cărbuș și Alhambra, iar N. Stroe, la Teatrul Barașeum – teatrul artiștilor evrei.

La Barașeum, Stroe joacă rolul principal din „Cafeneaua mică” de T. Bernard, 1942; scrie textul pentru mai multe spectacole: „Dacă ne dați voie...”, 1942; „Noua revistă”, împreună cu T. Cosma, 1942; „Revista de vară”, împreună cu Nican, 1943; „Corabia lui Stroe”, cu E. Roman și A. Felea, 1944; și regizează spectacolele: „Cutia cu iluzii” de I. Ludo, în colaborare cu M. Ghelerter, 1942; „Dacă ne dați voie...”; „Noua revistă”; „Fata cu părul de aur” de S. Froda, 1943; „Familia Flax” de L. Verneuil, 1943; „Revista de vară”; „Otto elefantul” de Arnold și Bach, 1943; „Corabia lui Stroe”. În toate aceste spectacole a jucat partiturile importante.

În 1944, Vasile Vasilache moare în urma bombardamentului american asupra Bucureștilor (din 4 aprilie).

„Stroe și Vasilache, caldă frăție moldavă, asemănătoare înzestrare de artizani cu sigure efecte în puncte comune, completare ideală la scenă și la cucerirea publicului, fericit cuplu realizat de întâmplare, greu de repetat, unicat în teatrul românesc... Nestrămutată încredere unul într-altul, păsuire de ambele părți, fără vreun lateral ascuns, fără tendință de supremație. Și mai ales credință reciprocă în a lor nemaipomenită sudură sufletească, veritabilă cheie de boltă în susținerea artisticelor realizări și deopotrivă în viața de toate zilele” – scria Gabi Michăilescu, impresar.

După prematurul deces al partenerului V. Vasilache, N. Stroe a continuat singur transmiterea „live”, ani în șir, a popularei emisiuni „Ora veselă” („Alo, aici e Stroe”), care începea totdeauna cu refrenul:

„Alo, alo, aici e Stroe
Și roagă să-i dați voie,
O clipă să vă-nveselească,
Să glumească, iar cu voi...”

N. Stroe rămâne singur, dar continuă să scrie, să regizeze, să joace în spectacole de revistă: „Ca la Tănase”, scrisă cu Șt. Cristodulo, 1944; „Hanul lui Stroe”, împreună cu A. Felea, pe muzica lui Elly Roman, 1944.

În 1945, înființează împreună cu Nora Piacentini și Mircea Șeptilici Teatrul Atlantic, aflat pe strada Academiei din București, unde timp de patru ani joacă în nenumărate reviste și comedii, cu sala plină: „Robinson cu Stroe”, 1946; „Stroe în harem” de N. Stroe, A. Felea, Nican, muzica E. Roman, 1946; „Athenee Palace” de N. Stroe și Șt. Cristodulo, 1946; „Votați cu Stroe” de N. Stroe, A. Felea și Nican, muzica E. Roman, 1946; „Nunta lui Stroe”, în colaborare cu Șt. Cristodulo, A. Felea, Nican, 1947; „Coadă la Stroe”, scrisă în colaborare cu Nican, A. Felea și E. Roman, 1947; acesta a fost ultimul spectacol la Atlantic, trupa mutându-se la Savoy.

În stagiunea 1946-1947 regizează la Teatrul „Maria Filotti” spectacolul „Contele de Cișmigiu”, scris de el împreună cu V. Vasilache și E. Mirea, pe muzica lui V. Vasilache și H. Mălineanu.

Iată un portret făcut de ziaristul Sandu Naumescu în acele zile:

„Un omuleț mic, un talent mare, și o putere de muncă de care te întrebi mereu din ce inepuizabile resurse izbucnește.

Vorbareț, vesel, mereu preocupat, mereu agitat. Trăiește în teatru, numai pentru teatru, gata oricând să născocască o replică, să dea o indicație de regie, să corecteze un text muzical, un dans, o intrare în scenă.

Optimist incorigibil. Poartă totuși, dincolo de masca bunei dispoziții și a eternei bonomii, o tristețe filtrată ușor, printre gene; tristețea unor începuturi cu sfârșit dureros și înțeleșuri dincolo de marginile vieții și ale lumii...

În puținele clipe când mirajul de fard și de mucavale ale scenei se destramă ca un fum de țigară, pentru activul N. Stroe se ivesc în cercuri largi de lumină ameteitoare contururile unor episoade care stârnesc mereu lacrimă și scrâșnet...

Dar e trecătoare iluzie. Muzica izvorăște în efluvii antrenante și peste durerea împietrită a omului cade iar-grotesca-masca comediantului.”

„Uite Stroe, nu e Stroe?”, în colaborare cu A. Felea, Nican și E. Roman, la Volta Buzești, 1948; „Fata cu biciușcă”. Dar tranziția a fost scurtă, naționalizarea a pus capăt și acestei aventuri, nu înainte de realizarea spectacolelor „Stroe știe și le spune” și „Trei la zero pentru noi”, de N. Stroe, Șt. Cristodulo, Nican, A. Felea, pe muzica lui E. Roman.

După naționalizare, N. Stroe și trupa de artiști de la Savoy înființează Teatrul de Stat de Estradă. Aici, după debutul cu revista „Bate-n lemn” de Nican, N. Stroe, A. Felea, E. Mirea, Șt. Cristodulo, colaborează doi ani cu compozitorul Elly Roman, directorul teatrului, fiind totodată atracția de prim-plan a unor spectacole cum ar fi: „Fără mănuși” de Nicon și G. Voinescu, 1953; „Cer cuvântul”, la care se numără printre autori alături de E. Mirea, M. Crișan, Al. Andy, A. Felea, muzica fiind asigurată de H. Mălineanu, 1955.

Cu această ocazie, N. Stroe dă numele teatrului – Teatrul satiric-muzical „Constantin Tănase”.

Continuă apariția la radio duminica, la „Ora veselă”, și apoi la „Radio Magazin”, „Satira și umorul”, „Unda veselă” cu binecunoscutul refren.

La „Constantin Tănase” scrie, regizează și apare în nenumărate spectacole de revistă, încurajând tinere talente care mai târziu au devenit vedete ale genului: M. Crișan, V. Tomazian, P. Călinescu, H. Căciulescu și alții. După ani de succese – „Revista 58”, „Revista 62”, „Pe aripile revistei”, 1959 –, în urma unor dispute cu directorul teatrului de atunci (S. Eliad), N. Stroe se pensionează și părăsește teatrul pe care îl... botezase și căruia îi dăduse tot timpul și sufletul său.

Înființează propria trupă de teatru prin OSTA (viitoarea ARIA) cu care apare în numeroase spectacole de „microrevistă”, cum le numea el, în București, la Sala Dalles, și în turnee prin toată țara. Primul spectacol a fost „Și în glumă, și-n serios”, urmat de „Alo, aici e Stroe!”, „Do, re, mi, fa, sol, la... Stroe!”

După revenirea la Teatrul „Constantin Tănase” (reluată ceva mai târziu cu revista „Hop și Stroe”), are o colaborare fructuoasă cu Teatrul „Al. Davila” din Pitești, unde redebutează cu revista „Alo, la noi

e Stroe!", spectacol pe care a ajuns să-l prezinte și în localitatea natală, Răcăciuni!

La sfârșitul lui 1973 reușește să plece într-un turneu nord-american, cu un spectacol „compact” în care îl însoțeau Rolanda Camin, Lucreția Ciobanu și Gelu Solomonescu.

A semnat regia spectacolelor Companiei „Stroe-Vasilache”, Teatrului „Majestic”, Teatrului „Atlantic” (patru stagioni), Teatrului de Revistă „Constantin Tănase” și ale trupelor de estradă sub conducerea personală în cadrul ARIA, Companiei Cărbuș – Constantin Tănase, apoi a comediiilor muzicale „Firfirica”, „Cavaler Gândac”, „Săracu' Gică”, „Acceleratul 402”.

În 1977 emigrează cu familia în Israel (fata sa, Dana, plecase anterior în Germania de Vest), unde, după apariții în fața comunității românești cu „Stroe, nu te lăsa!” și „Sărbătorirea lui Stroe” și publicarea a trei cărți autobiografice, se stinge din viață pe 24 iunie 1990.

„În ziua de 26 iunie a acestui an a fost înmormântat în pământul Israelului actorul, meșterul de spectacole, făuritorul de voie bună N. Stroe, nume de vârf al teatrului muzical românesc. Cei care i-au fost spectatori, telespectatori și auditori, cei cărora el, vreme de șase decenii, le-a adus pe buze și în case surâsul, uneori atât de absent în viața de toate zilele, vor dărui poate, citind aceste rânduri, un gând înlăcrimat amintirii lui” – scria Aurel Felea în „Realitatea evreiască”.

În cartea sa „77 de ani în 200 de pagini”, N. Stroe povestește despre entuziasmul anilor tinereții, alături de prietenul său cel mai bun:

„Ne făceam visuri mărețe și, ca să nu le uităm, le-am scris mare pe un perete din cabina noastră. La punctul unu am trecut un film ca la Hollywood sau pe aproape. Am început să scriem scenariul, cum în Capitală rula numai filme cu prinți și prințese sau conți și contese și alte marafeturi. Noi am ales o poveste simplă, umană și foarte aproape de realitate, despre doi șomeri care se numeau Bing și Bang. Când scenariul a fost gata și cei care l-au citit au fost încântați, primul lucru pe care l-am făcut a fost să găsim un sponsor, aveam nevoie de cel puțin 350.000 lei, o mică avere în epocă. Tot prin fratele meu Isaiia

(Răcăciuni) am obținut banii de la directorul Loteriei de Stat, domnul Râmniceanu, care însă ne-a impus următorul final: șomerii cumpără un loz în final, care se dovedește a fi Lozul cel mare, devenind milionari. Loteria și-a făcut reclamă, iar noi ne-am realizat filmul. În afară de noi mai jucau: Vasiliu Birlic, Nora Piacentini, N. Gărdescu, Sili Vasiliu, Richard Rang, nu lipseau nici mama mea, coana Eugenia, și nici tatăl lui Vasilache. Studiourile noastre au fost: Cișmigiul, Grădina Icoanei, Lacul Snagov și Ateneul Popular de pe strada Romană.”

Printre șlagărele scrise și compuse de N. Stroe este suficient să ne amintim de „Trurli, Trurli”, „Du-mă acasă, măi tramvai”, „Morărița”, „Ninge, ninge”, „Pentru tine”, „Nu plâng pentru nimeni”, „Dragoste buruiană rea”, „Dragoste poveste veche”.

Celelalte cărți scrise sunt: „Alo, vă povestește Stroe”, „Stroe-Vasilache-Aplauze” (scrisă de fiul său Eugen după notele luate de la tată) și „Alo, aici e Stroe!”

N. Stroe a fost onorat cu titlul de Artist Emerit în 1954 și decorat cu Meritul Cultural în 1968.

A fost căsătorit cu actrița Nora Piacentini și cu artista Rolanda Camin, cu care a avut un fiu, actorul și pedagogul de teatru Eugen Nacht Stroe, și o fiică, Dana, psiholog.

Tata așa cum l-am cunoscut eu – de Eugen Nacht-Stroe

Este foarte greu să vorbești despre un om alături de care ai trăit zi cu zi, ani de ani în câteva fraze. Dar voi încerca.

De mic am crescut într-o casă plină de lume: artiști, ziariști, prieteni. Mi se părea normal. Cine nu era la noi acasă: Zizi Șerban, Didi Ionescu, Cornelia Teodosiu, Maria Tănase, Birlic, Antonescu-Cărăbuș, Aurel Felea, Nicu Kanner, Ion Mustață, Gelu Solomonescu, Lucreția Ciobanu, Tomiță Caragiu, Dem Rădulescu și încă mulți alții. Acesta era universul meu.

Tata era centrul atenției. De obicei luam masa de prânz împreună cu toți: tata, mama, sora mea. La bucătărie nu aveam voie să intrăm.

Acesta era domeniul bunicii (mama mamei mele). Ea era bucătarul-șef. De obicei, la prânz se mai adunau o grămadă de prieteni și colegi de teatru ai părinților. Tata știa că nu prea au bani de mâncare și-i invita la noi. Ei știau că e rost de o masă gustoasă și apăreau pe la orele prânzului cu câte o șuetă sau un banc nou, așteptând ca tata să-i rețină la masă. Știau ei ce știau.

Tata era mereu vesel și plin de viață. În capul mesei prezida festinul. Era un om de o bunătate sufletească rară. Nu eram conștient de marea lui popularitate. Mi se părea ceva normal. Mult mai târziu am început să realizez acest lucru. Când mergeam cu el pe stradă, toată lumea întorcea capul după el sau îl opreau pentru a-l complimenta ori pentru a-i cere un autograf. Tata avea în buzunarul hainei un stoc cu fotografii și le semna pe loc. Pe mine mă cam jena că toți se uitau după noi, dar pe undeva mă simțeam foarte important.

Tata ne iubea foarte mult, pe sora mea și pe mine, și orice lucru aveam nevoie, sărea imediat să ne realizeze dorința. Niciodată nu se enerva acasă, cu noi de față. Nu voia ca în casa noastră să existe vreo tensiune.

De câteva ori, asistând la teatru la repetiții, am fost tare surprins că tata se enervează pe artiști, el fiind regizorul spectacolului. Ceea ce era nostim era că, atunci când se enerva, începea să vorbească cu accent moldovenesc.

Acum îmi amintesc de prima oară când l-am văzut pe tata pe scenă. Eram foarte mic. Era la un spectacol la Teatrul Tănase, în sala din Calea Victoriei 174. Eram în culise și pe scenă era tata cu încă cineva și acest cineva țipa la tata supărat (parte din spectacol). Eu așa m-am întristat încât am vrut să fug pe scenă la tata (încă nu înțelegeam ce e aia spectacol). Mama și cu Didi Ionescu m-au oprit, iar eu am plâns groaznic de ce îi face lui tata. Când tata s-a întors în culise, bineînțeles că a reușit să mă liniștească. Prima mea întâlnire cu teatrul a fost una traumatică.

Tata era foarte apreciat și admirat. Când eram foarte mic, am fost invitați la pomul de crăciun la președinția guvernului și Petru Groza m-a luat în brațe și m-a pupat. Era atât de înalt. M-am speriat tare.

Tot în copilărie, când tata nu avea spectacol și era acasă, surorii mele și mie ne plăcea foarte mult ca tata să ne spună o poveste înainte de culcare. El nu ne citea povești, el le inventa pe loc. Erau povești comice cu un personaj inventat de el și numit Prostilă. Ne plăceau la nebunie.

Faptul că tata și mama erau tot timpul la spectacole, prin turnee prin țară și mai târziu la televiziune mă făcea să le simt dorul tot timpul. Noi eram acasă cu bunica, cu sora mamei, Marga, și cu o Fraulein care locuia cu noi. Când ne-am făcut mai mari puțin, mergeam vara cu ei în turnee prin țară. Cu un vagon de dormit al trupei. Era o mare distracție. O lună întregă prin toată țara. Seara, după spectacol, toată trupa era la restaurant (10-15 persoane). De foarte multe ori, tata chema ospătarul la el și plătea toată consumația. Așa s-au dus pe apa Dâmboviței o grămadă de bani.

Una din problemele acute ale tatei era mașina. Avea mecanicii lui care reparau la ea și cred că îl fraiereau de tot, pentru că tata nu se pricepea de loc la mașini. Când eram foarte mic am avut un Topolino. Mecanicul lui tata de atunci și-a construit o casă din reparațiile la Topolino.

Mai târziu, cred că eram în anul I la IATC, tata își lipea o meșă de păr pe cap, să nu i se vadă chelia. Asta se întâmpla de niște ani deja. Am fost să-l văd la un spectacol la Brașov, în care apărea împreună cu Dan Spătaru. Am încercat să-l conving să scoată miniperuca asta, cred că ore în șir. El se jena că publicul va descoperi că are chelie și va râde de el. La urmă am reușit să-l conving. Nu s-a întâmplat nici o nenorocire. Viața a continuat și fără perucă.

În toată perioada cât am trăit în România, tata nu a vorbit nicio dată de perioada războiului și de antisemitism. Ascundea acest lucru. Nu voia ca noi, copiii, să fim influențați de aceste triste amintiri. Eram copil când am descoperit într-un dulap (tata obișnuia să păstreze orice hârtie și obiect) un pașaport din 1940 al lui tata, iar pe fotografia lui era o șampilă roșie pe care scria „evreu”. M-am dus la tata cu pașaportul și l-am întrebat ce e asta. El s-a stresat, mi-a spus „nu-i nimic” și a rupt în fața mea pașaportul. Abia în Israel a început să povestească câte ceva, cu zgârcenie.

Aici am realizat ce modest om era, cu toată celebritatea lui. O doamnă din Haifa a venit la el după un spectacol și i-a mulțumit pentru faptul că tata i-a ajutat familia financiar foarte mult în timpul războiului. I-a spus tatei că ar vrea să-i înapoieze într-un fel tot acest ajutor și i-a propus ca după moartea ei să-mi lase mie moștenire apartamentul din Haifa. Tata s-a jenat și a refuzat. Apoi am aflat de la el că Gheorghiu-Dej, care îl admira foarte mult pe tata, i-a propus să scoată un timbru cu capul lui Stroe și din bani să construiască un teatru Stroe (așa cum făcuse cu prietenul lui Guban la Timișoara). Tata s-a jenat și a lăsat-o baltă.

Ceea ce am admirat imens la tata a fost puterea lui de a nu se uita înapoi și de a merge înainte. Când am ajuns în Israel, toată lumea l-a întrebat cum de a lăsat toată celebritatea și bunăstarea din România și a venit în Israel. Tata le răspundea mereu: „Nu mă uit înapoi că îmi sucesc gâtul” și credea din plin în această zicală.

Iancovescu montează la Alhambra „Afacerea Kubinsky” de Fodor Laszlo, cu Lisette Vereea, în cel mai mare succes al stagiunii.

La Opera Română se oferă publicului spectacolele „O noapte fur-tunoasă” de Paul Constantinescu, cu Lucian Nanu în rolul lui Rică Venturiano, „Fidelio” de Beethoven cu E. Algazi în Florestan, și „Adrienne Lecouvreur” de F. Cilec cu R. Steiner și Lucian Nanu.